

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Пламен Александров Панайотов, член на научното жури в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” – област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, научна специалност Наказателно право, учебни дисциплини Наказателно право и Международно наказателно право в катедра „Наказателноправни науки” към Факултет „Полиция“ на Академията на МВР - София, обявен в ДВ, бр. 33/17.04.2018 г., с кандидат гл. ас. д-р Живко Ангелов Велчев

1. В конкурса за доцент по наказателно право във Факултет „Полиция“ на Академията на МВР - София д-р Живко Ангелов Велчев е единствен кандидат. За участието си в него той представя научни трудове, които са публикувани след защитата на дисертацията му: хабилитационен труд – монографичното изследване „Задържане на лице извършило престъпление – чл. 12а от Наказателния кодекс” /Велико Търново: Издателство „Фабер”, 2018/, както и други три научни публикации.

2. Живко Ангелов Велчев е магистър по право от Софийския университет „Св. Климент Охридски“. От 2005 г. е преподавател по наказателно право в Академията на МВР. Понастоящем е главен асистент, доктор по право. От 2014 г. е ръководител на катедра „Наказателноправни науки“, факултет „Полиция“ при Академията на МВР. Бил е преподавател по наказателно право, международно наказателно право или наказателно-изпълнително право в СУ „Св. Климент Охридски“, Нов български университет, ВСУ „Черноризец Храбър“, ЮЗУ „Неофит Рилски“. От 2016 г. е национален изследователски и научен кореспондент на CEPOL за България.

През целия период на преподавателската и научно-изследователската си дейност Живко Велчев повишава своята квалификация в областта на наказателното право и на международното наказателно право. Участва в множество научни семинари, учебни стажове, обучителни курсове по актуални проблеми на наказателното законодателство и практиката по неговото прилагане както у нас, така и в чужбина – в Германия, Гърция, Испания, Нидерландия, Сърбия, Франция, Унгария. Това му позволява да участва ефективно в подготовката на проекти за нормативни актове.

3. Монографията „Задържане на лице извършило престъпление – чл. 12а от Наказателния кодекс” е системно изследване, което има не само научно, но и практическо значение. Тя се характеризира със структура, включваща увод, три глави и заключение.

Трудът се отличава с редица приноси моменти, част от които са следните:

- систематизирани са основанията в извъннаказателното законодателство, на които може да бъде задържано лице – по Закона за Министерството на вътрешните работи, Закона за военната полиция, Закона за Държавна агенция „Национална сигурност“, Закона за митниците, Закона за Държавна агенция „Разузнаване“, Закона за Националната служба за охрана, Закона за частната охранителна дейност /с. 17-18, с. 38 и сл./;

- изяснени са пределите, в които длъжностни лица могат правомерно да използват физическа сила, помощни средства или оръжие при задържане на лица /с. 61 и сл., с. 68 и сл./;

- обърнато е специално внимание на редица несъвършенства на извъннаказателното законодателство в разглежданата област /с. 62-63/;

- въз основа на системен и задълбочен анализ се достига до определение на понятието „задържане чрез причиняване на вреди на лице, извършило престъпление“ /с. 109/;

- изяснени са изискванията за допустимост на задържането на лице, извършило престъпление /с. 124 и сл./;

- анализирани са субективните особености на деянието по задържане на лице, извършило престъпление /с. 136-149/;

- изяснени са изискванията за законосъобразно прилагане на института „задържане на лице, извършило престъпление“ /с. 168 и сл./

- направен е преглед на законодателството на множество държави с акцент дали то съдържа уредба на разглеждания институт и ако съдържа - с какви особености тя се характеризира /Глава III от монографията/;

- направени са редица предложения de lege ferenda, които биха могли да бъдат дискутирани от законодателя с оглед усъвършенстване на уредбата на разглеждания институт /с. 88-92, с. 98, с. 181 и сл./.

Предвид очертаните приноси на хабилитационния труд несъмнено се налага изводът, че той е с необходимото теоретично и практическо значение за изясняване на същността и законосъобразното прилагане на института „задържане на лице, извършило престъпление“. Специално следва да се подчертае и умението на автора да съобрази и по-общия социален контекст, който обуславя смисъла от съществуването на този институт. За научната стойност на монографията допринасят и използваните методи при изследването. Сред тях се открояват сравнителноправният, историческият и правнологическият методи на изследване. За постигнатите резултати на труда допринася и детайлното познаване от гл. ас. д-р Живко Велчев на относимата към разглежданите

проблеми съдебна практика - както тази на националните съдилища, така и тази на Европейския съд по правата на човека.

Към представения монографичен труд могат да бъдат отправени и някои препоръки и бележки, които целят усъвършенстване на бъдещите изследвания на автора в разглежданата област. Би могло да се прецизира изложението относно: а/ дискуссионната теза, че след съответни промени по чл. 12а от българския НК задържането на лице, извършило престъпление, следва да включи и възможността за умъртвяването му /с. 185-186/ или даже, че и без такива промени действащата уредба включва тази възможност /с. 166-167/. При отстояване на посочената теза не следва да се игнорира основното предназначение на института „задържане на лице, извършило престъпление“. Наред с това е необходимо да се има предвид и друго - по сега действащия НК ако деянието по задържането „прерасне“ в деяние при неизбежна отбрана, обусловено от нападение по смисъла на чл. 12 от преследвания, то той може да бъде умъртвен. Разбира се, при съблюдаване на законовите условия по чл. 12 НК; б/ тезата, че уредените извън НК хипотези на задържане са частни случаи на предвидените в чл. 12а НК основания /с. 74/. Сам авторът уточнява, че няма основание чл. 12а да се прилага спрямо лица, които не са извършили престъпление, а само нарушение /с. 86/.

4. Гл. ас. д-р Живко Велчев представя допълнително за участие в конкурса следните три научни публикации: „Деянието по задържане на лице извършило престъпление по чл. 12а НК“; „Причиняване на вреди при задържане на лице извършило престъпление“; „Извънзаконови обстоятелства изключващи обществената опасност и противоправността на деянието в наказателното право на Република България“. В първите две вниманието е съсредоточено върху част от проблемите, които са изследвани в монографичния труд. В третата публикация е обоснована

необходимостта от допълване на уредбата на обстоятелствата, изключващи обществената опасност и противоправността с института на „деяние, което е извършено със съгласието на пострадалото лице в пределите на позволено от закона увреждане“.

5. Като цяло научното творчество на гл. ас. д-р Живко Ангелов Велчев следва да получи положителна оценка поради изтъкнатото теоретично и практическо значение на неговите трудове. Те са резултат на личната му научноизследователска работа. Същевременно чрез своите трудове той демонстрира способността си да идентифицира важни обществени проблеми, да ги изследва обстойно и да предлага пътища за решаването им.

В заключение, предвид изложеното относно преподавателската и научноизследователската дейност на гл. ас. д-р Живко Ангелов Велчев считам, че той отговаря на всички условия за заемане на академичната длъжност „доцент“ съгласно Закона за развитието на академичния състав в Република България. Поради това препоръчвам на научното жури да предложи на Факултетния съвет на Факултет „Полиция“ на Академията на МВР - София да избере за доцент по наказателно право гл. ас. д-р Живко Ангелов Велчев.

гр. София
септември 2018 г.

Изготвил становището:

/проф. д-р Пламен Панайотов/